

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ ชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

Digital Leadership of Directors Affecting Academic Affairs Administration in the New Normal Period in

Schools under the Secondary Educational Service Area Office Buriram

ฤทธิกร โยธสิงห์¹ รองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรภา นียมมาภา² รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์³

Ritthikorn Yothasing¹ Assoc.Prof. Dr.Achara Niyamabha² Assoc.Prof. Dr.Wisut Wichitputchraporn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ และ 3) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 57 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 456 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 2 ชุด คือ 1) แบบสอบถามภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.569 – 0.896 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.979 และ 2) แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.505 – 0.919 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.960 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ได้ โดยมีประสิทธิภาพการพยากรณ์ร้อยละ 86.1 โดยสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

(สมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบแนบคือ $\hat{Y}_1 = 0.248 + 0.269X_1 + 0.255X_2 + 0.153X_3 + 0.122X_4 + 0.073X_5 + 0.069X_6$

สมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบมาตรฐานคือ $\hat{Z}_y = 0.292Z_1 + 0.280Z_2 + 0.165Z_3 + 0.136Z_4 + 0.075Z_5 + 0.071Z_6$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล การบริหารงานวิชาการ ชีวิตวิถีใหม่

¹ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Master of Education Program in Faculty Educational Administration Kasetsart University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{2,3}Associate Professor in Faculty of Education Kasetsart University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ฤทธิกร โยธสิงห์, ritthikorn.y@ku.th

รับเมื่อ 4 มีนาคม 2564 แก้ไข 22 เมษายน 2564 ตอรับ 25 เมษายน 2564

ABSTRACT

The purposes of this research were to study 1) digital leadership of school administrators; 2) academic affairs administration in the new normal period; and 3) digital leadership of director affecting academic affairs administration in the new normal period in schools under the Secondary Educational Service Area Office Buriram. The informants were leaders of the knowledge groups of 57 schools. The research instrument was a questionnaire with a 5-level rating scale consisting of 2 sets: 1) The digital leadership questionnaire of school administrators had the discrimination between 0.569 – 0.896 and the reliability was 0.979 and 2) the academic administration questionnaire in the new normal period had the discrimination between 0.505 – 0.919 and the reliability was 0.960. The statistics used in this research were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research results were as the follows. 1) The digital leadership of the school administrators was overall at the high level. 2) The overall academic administration in the new normal period was also at the high level. 3) Digital leadership of the directors affected the academic affairs administration in the new normal period in the schools at the statistical significance level of 0.05 and could 86.1 percent predict academic administration in new normal situations. The predictive equations were as follows.

The multiple regression analysis equations in raw scores was $\hat{Y}_1 = 0.248 + 0.269X_1 + 0.255X_2 + 0.153X_3 + 0.122X_4 + 0.073X_5 + 0.069X_6$

The multiple regression analysis equations in standardized scores was $\hat{Z}_y = 0.292Z_1 + 0.280Z_2 + 0.165Z_3 + 0.136Z_4 + 0.075Z_5 + 0.071Z_6$

Keywords: Digital leadership, Academic affairs administration, New normal

ภูมิหลัง

สถานการณ์โรคติดต่อร้ายแรงไวรัสโคโรนา-19 มีการระบาดในวงกว้างทำให้ทุกประเทศเฝ้าระวังและป้องกันความเสี่ยงจากเชื้อ COVID-19 มีการพูดถึง New normal และมีการปรับตัวเข้าสู่สังคมออนไลน์มากขึ้น (องค์การยูนิเซฟ, 2563, หน้า 43) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลนักเรียน จึงได้จัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อร้ายแรงไวรัสโคโรนา-19 โดยกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 3 รูปแบบ คือ การเรียนในชั้นเรียน (On-site) การเรียนผ่านโทรทัศน์ (On-air) และการเรียนการสอนออนไลน์ (Online) เพื่อให้สามารถควบคุมโรคระบาดและทำให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 6) นอกจากนี้ สภาพการเรียนรู้ในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการเรียนรู้ต้องมีช่องทางการเข้าถึงที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์เป็นของตนเอง และสามารถใช้ประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ภายใน สถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ ทั้งด้านการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้พร้อม การบริหารหลักสูตร รวมถึงการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2563, หน้า 4)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีใหม่มาสร้างความโดดเด่นและแตกต่าง มีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ในการบริหารให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การจัดการเรียนรู้โดยนำเทคโนโลยีใหม่สู่ห้องเรียน การใช้โปรแกรมแอปพลิเคชันต่าง ๆ ตลอดจนบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้การใช้นวัตกรรมของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อันเกิดจากการยอมรับเทคโนโลยีสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพด้วยภาวะผู้นำดิจิทัล (ต้องลักษณะ บุญธรรม, 2559, หน้า 218)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่จากการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นประเด็นสำคัญในปัจจุบัน การรับรู้ข่าวสารเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทำให้เกิดการรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำดิจิทัล ในการแสวงหาความรู้ และนำมาเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ครูเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิด ปรับวิธีการจัดการเรียนการสอน กระบวนการจัดการศึกษาควรมุ่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างพลังในการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 265)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เพื่อผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลอันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนางานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ต่อไป

คำถามการวิจัย

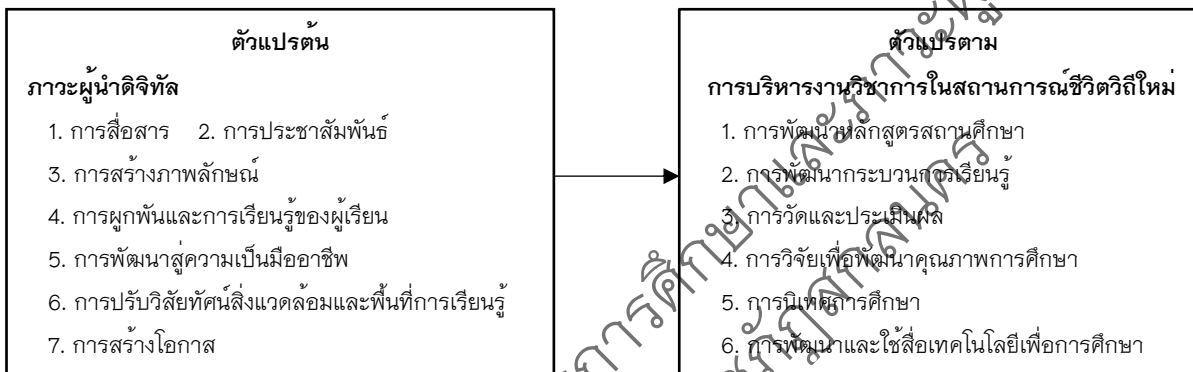
1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เป็นอย่างไร
2. การบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เป็นอย่างไร
3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาแนวคิดของ Sheninger (2014, หน้า 490 – 493) ได้องค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ 1) การสื่อสาร 2) การประชาสัมพันธ์ 3) การสร้างภาพลักษณ์ 4) การผูกพันและการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ 6) การปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและพื้นที่การเรียนรู้และ 7) การสร้างโอกาส การบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ โดยการสังเคราะห์แนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 29); สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 32); รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2554, หน้า 30); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3 – 4); อัจฉรา นิชมาภา (2561, หน้า 41); และวิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ (2562, หน้า 60) ได้องค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพประกอบ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 66 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Yamane (1973, หน้า 725) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนได้กลุ่มตัวอย่าง 57 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนละ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวม 456 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และตำแหน่งวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
2. สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.569 – 0.896 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.979

3. สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.505 – 0.919 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.960

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ และส่งแบบสอบถามจำนวน 456 ฉบับ ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาซึ่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้รับคืนมาจำนวน 456 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ลงรหัสข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ การสร้างภาพลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปรับวิสัยทัศน์ สิ่งแวดล้อมและพื้นที่การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ดังตาราง 1

ตาราง 1 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

ข้อ	ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	การสื่อสาร	4.30	0.60	มาก	5
2	การประชาสัมพันธ์	4.44	0.61	มาก	1
3	การสร้างภาพลักษณ์	4.42	0.55	มาก	2
4	การผูกพันและการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.32	0.61	มาก	4
5	การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ	4.26	0.62	มาก	6
6	การปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและพื้นที่การเรียนรู้	4.24	0.62	มาก	7
7	การสร้างโอกาส	4.34	0.60	มาก	3
รวม		4.33	0.53	มาก	

2. การบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ดังตาราง 2

ตาราง 2 การบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ ในภาพรวม

ข้อ	ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.35	0.57	มาก	3
2	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.37	0.59	มาก	1
3	การวัดและประเมินผล	4.29	0.63	มาก	5
4	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.10	0.71	มาก	6
5	การนิเทศการศึกษา	4.31	0.65	มาก	4
6	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.36	0.65	มาก	2
รวม		4.31	0.56	มาก	

3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 มีประสิทธิภาพการพยากรณ์ร้อยละ 86.1 พบว่า ด้านการสื่อสาร ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ ส่วนด้านที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการสร้างภาพลักษณ์ 3) ด้านการผูกพันและการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ 5) ด้านการปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและพื้นที่การเรียนรู้และ 6) ด้านการสร้างโอกาส รายละเอียดดังตาราง 3

$$\text{สมการถดถอยที่คำนวณโดยใช้คะแนนดิบ คือ } Y_1 = 0.248 + 0.269X_1 + 0.255X_2 + 0.153X_3 + 0.122X_4 + 0.073X_5 + 0.069X_6$$

$$\text{สมการถดถอยที่คำนวณโดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ } Z_y = 0.292Z_1 + 0.280Z_2 + 0.165Z_3 + 0.136Z_4 + 0.075Z_5 + 0.071Z_6$$

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตัวพยากรณ์	b	S _b	Beta	t	p
การสื่อสาร (X ₇)	0.000	0.027	0.000	- 0.012	0.991
การประชาสัมพันธ์ (X ₆)	0.069	0.033	0.075	2.074	0.039
การสร้างภาพลักษณ์ (X ₅)	0.073	0.034	0.071	2.116	0.035
การผูกพันและการเรียนรู้ของผู้เรียน (X ₃)	0.153	0.034	0.165	4.476	0.000
การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (X ₂)	0.255	0.036	0.280	7.081	0.000
การปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและพื้นที่การเรียนรู้ (X ₄)	0.122	0.035	0.136	3.509	0.000
การสร้างโอกาส (X ₁)	0.269	0.035	0.292	7.658	0.000
R ² ที่ปรับแล้ว = 0.861	ค่าคงที่ = 0.248				

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างมาก เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นปัจจัยที่ทำให้การประชาสัมพันธ์ สามารถทำได้อย่างรวดเร็วในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งบทความ รูปภาพ วิดีโอ สามารถนำมาแบ่งปันให้ผู้อื่นได้รับรู้โดยผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ และผ่านช่องทางสื่อสารดิจิทัล เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (YouTube) ทวิตเตอร์ (Twitter) และไลน์ (Line) เป็นต้น สอดคล้องกับ จินฉนวนรัตน์ ประโคทัง (2561, หน้า 127) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เรื่องราวโดยผ่านสื่อดิจิทัลของสถานศึกษา เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาที่มีความสมบูรณ์แบบ ช่วยในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อลดภาระการใช้ครูได้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ ในภาพรวมพบว่า การพัฒนาระบบการเรียนรู้อาศัยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในสถานการณการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 (COVID -19) ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 6) โดยกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียน 3 รูปแบบ ให้โรงเรียนได้พิจารณาเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมและบริบทของโรงเรียน ได้แก่ การเรียนในชั้นเรียน (On - site) การเรียนผ่านโทรทัศน์ (On - air) และการเรียนการสอนออนไลน์ (Online) สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล (2563, หน้า 4) กล่าวว่า การเรียนรู้ในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ การเรียนรู้จะมีช่องทางการเข้าถึงที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ Smart devices เป็นของตนเอง และใช้ประโยชน์ในการสืบเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ติดต่อสื่อสารกับครูผู้สอนแบบ Real time

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างโอกาส และด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ในระดับสูง ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 อาจเป็นเพราะ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ได้ โดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้เกิดความรวดเร็วในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร สามารถเข้าถึงรับรู้และเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ใช้พัฒนาความรู้เผยแพร่และแบ่งปันความรู้ได้อย่างทั่วถึง ผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการเชื่อมต่อเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มโอกาสในการปรับปรุงวิธีการทำงานและวัฒนธรรมของสถานศึกษาหลาย ๆ ด้าน และผู้บริหารสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญและนักปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สอดคล้องกับ ปาณัสัม ชุมภูยาละ (2563, หน้า 132) ทำการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัล จำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อสารเทคโนโลยี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสาร พบว่า ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อศึกษาผลการวิจัยระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.60) จากการศึกษาแนวคิดของ Sheninger (2014, p. 490) ด้านการสื่อสารผู้บริหารสถานศึกษา สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครู ผู้เรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย สามารถรายงานการดำเนินงานต่าง ๆ ผ่านช่องทางการสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ต่าง ๆ ที่ไม่มีค่าใช้จ่าย และเป็นช่องทางสื่อสารที่มี

ประสิทธิภาพ เช่น เว็บไซต์ (Website) เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ทวิตเตอร์ (Twitter) ฯลฯ ซึ่งเป็นการสื่อสารกับสาธารณชนด้วยกลยุทธ์การดำเนินงานที่เรียบง่าย เมื่อพิจารณาในประเด็นตัวแปรตามซึ่งมุ่งเน้นที่ แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถผลิตสื่อและใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ได้มุ่งประเด็นการสื่อสารสร้างความเข้าใจแก่ครูและผู้บริหาร ความพร้อมในการเรียนของนักเรียนเท่าที่ควร จึงอาจทำให้ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสาร ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและพื้นที่การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ควรพัฒนาการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาปรับเปลี่ยนพื้นที่การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนตลอดชีวิตให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยให้มากยิ่งขึ้น ผู้บริหารควรพัฒนาครูและนักเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัย นอกจากนี้ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำวิจัยของครูให้สอดคล้องกับสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างโอกาส ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ควรใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการปรับปรุงวิธีการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้ทันสมัย ศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเองของผู้บริหารและเพิ่มวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนปรับปรุงสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ควรส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่หลากหลายและรวดเร็ว จัดทรัพยากรสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงความรู้อย่างรวดเร็วจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและนักปฏิบัติ ในการพัฒนาความสามารถของครูและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและพื้นที่การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด เพื่อพัฒนาการวิจัยครั้งต่อไปจึงเห็นว่า ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

2.2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด เพื่อพัฒนาการวิจัยครั้งต่อไปจึงเห็นว่า ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

2.3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างโอกาส ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ในระดับสูง ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพื่อพัฒนาการวิจัยต่อไปจึงเห็นว่า ควรศึกษาแนวทางการสร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

2.4 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ในระดับสูง ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพื่อพัฒนาการวิจัยครั้งต่อไปจึงเห็นว่า ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลมืออาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). *ภาวะผู้นำดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*. อุดรราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- ต้องลักษณะ บุญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา.
- วารสารการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 7(1); 217 – 225.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปานัสัม ชุมภูยาละ. (2563). แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2. *วารสารวิชาการการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์*. 10(1); 131 – 144.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. สงขลา: โรงพิมพ์น้ำคิลป์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2563). *New normal ทางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์. (2562). *หลักการบริหารองค์การทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปีการศึกษา 2563*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

องค์การยูนิเซฟ. (2563). *คู่มือครูสำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับโรคโควิด -19*. กรุงเทพฯ: อินเทอร์เน็ต.
อัจฉรา นิยมมาภา. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการศักยภาพผู้บริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: วิสตา อินเทอร์เน็ต.

Sheninger, E. C. (2014). *Digital leadership: changing paradigms for changing times*. Thousand Oaks Corwin: SAGE.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introduction analysis*. New York: Harper & Row.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร